

Stiftelsen for en Kritisk og Undersøkende Presse

Årsberetning fra styret 2015

Til behandling på SKUPs årsmøte 08. april 2016

Visjon og målsetting

SKUP skal være sentral i utviklingen av den undersøkende journalistikken og en synlig aktør i den journalistfaglige debatten i Norge.

Stiftelsens arbeid er nedfelt i handlingsplanen, og skal til en hver tid vurderes opp mot stiftelsens økonomi. Handlingsplanen er et styringsdokument. Det er årsmøtet som rettleider styret i hva som bør prioriteres. SKUP opprettholdes som stiftelse og hovedoppgaven er fortsatt å arrangere en årlig journalistfaglig konferanse med fokus på undersøkende, journalistisk metode.

SKUP-familien

SKUP-konferansen arrangeres for 27. gang i 2016. Siden den første konferansen i 1990 har stiftelsen gjennomgått en enorm utvikling i profesjonalitet, kvalitet og økonomiske rammer. Stiftelsen er i dag ansett som en høykompetent arrangører av journalistfaglige konferanser, også internasjonalt.

Alle de styrende organ i SKUP er basert på frivillig og ubetalt innsats. De valgte organ består av styret, rådet, kontrollkomiteen og valgkomiteen. Sekretariatet er bemannet med en heltidsansatt leder.

SKUP-styret

SKUP-styret består av 15 personer. Styrets primær oppgave er å planlegge, organisere og avvikle SKUP-konferansen, samt drifte og være talspersoner for stiftelsen. Styret velges av årsmøtet.

Årsmøtet 2015 valgte følgende personer til styret:

Leder Jan Gunnar Furuly (Aftenposten), valgt for 1. år

Nestleder Daniel Butenschøn (Dagens Næringsliv), valgt for 1. år

Økonomiansvarlig Maren Sæbø (Verdensmagasinet X), valgt for 1. år

Styremedlemmer

Jan-Morten Bjørnbakk (NTB), ny for to år

Jens Christian Nørve (TV2), gjenvalg for to år

John Bones (VG), gjenvalg for to år

Camilla Bjørn (VG), gjenvalg for to år

Yohan Shanmugaratnam (Klassekampen), gjenvalg for to år

Espen Sandli (Dagbladet), gjenvalg for to år

Ina Gundersen (Stavanger Aftenblad), gjenvalg for to år

Ola Haram (TV2), gjenvalg for to år

Gjenstår ett år

Anne Gjerde (Dagens Næringsliv)

Marianne Tønset (Adresseavisen)

Silje Sjursen Skiphamn (Dagsavisen Fremtiden)

Fredrik Solvang (NRK)

Daniel Butenschøn trakk seg fra sitt styreverv 28. juli 2015. Etter innspill fra valgkomiteen, valgte SKUPs Råd Eirik Veum som suppleant for den gjenstående årsmøteperioden. John Bones ble konstituert som styrets nestleder på styrets møte 27. august.

Camilla Bjørn trakk seg fra sitt styreverv i februar. Siden fratreden kom så tett på konferansen besluttet styret å ikke be om suppleringsvalg. Bjørn er således innvilget permisjon frem til årsmøtet.

Styret har hatt 11 møter i årsmøteperioden, inkludert en helgesamling på Koster. Tre av møtene har vært heldagsmøter. Møtene har vært avholdt i Aftenposten/VG.

Det er en utfordring å samle hele styret til styremøter. I likhet med foregående år har ingen av styremøtene vært fulltallig, men oppmøteprosenten har vært høyere enn tidligere år. Gjennomsnittlig oppmøte har vært omkring 75 prosent. Forfall skyldes i hovedsak turnusarbeid, familiesituasjon, sykdom og arbeidsrelaterte reiser.

Det er ønskelig at styret er så komplett som mulig på møtene, både av hensyn til arbeidsfordeling og av hensyn til beslutninger som fattes. Styret vil derfor gjenta presiseringen fra tidligere år om at det er viktig at valgkomiteen forbereder både styremedlemmer og arbeidsgiverne på hvor omfattende og forpliktende styrearbeidet i SKUP er. Utover oppmøte på styremøtene krever arbeidet at det legges ned en betydelig arbeidsinnsats mellom styremøtene. Styremøtene er i hovedsak benyttet til behandling av formaliasaker, idedrodding og konferanseplanlegging. Svært mye av det praktiske arbeidet med konferansen gjøres mellom møtene. Det er en forutsetning at styremedlemmene har en løpende dialog med sekretariatet om arbeidsoppgavene de har påtatt seg.

Styret har i årsmøteperioden hatt to styremedlemmer med betydelig reisevirksomhet knyttet til sin deltakelse: Ina Gundersen fra Stavanger og Marianne Tønset fra Trondheim. SKUP skylder Stavanger Aftenblad og Adresseavisen en stor takk for at de dekker reiseutgifter og gir permisjoner for deltakelse på styremøter.

En stor takk rettes også til Aftenposten, som utviser stor forståelse for Jan Gunnar Furulys tidkrevende lederverv og stiftelsens beskjedne økonomi. SKUP er helt avhengig av velviljen fra arbeidsgiverne.

SKUP-styret vil også rette en takk til VG for stor fleksibilitet i forbindelse med John Bones sitt styreverv og enorme arbeidsinnsats i forbindelse med Global Investigative Journalism Conference 2015.

SKUPs råd

Rådet skal, på styrets initiativ, være et rådgivende organ for styret. Rådet er SKUPs ambassadører og skal arbeide til beste for SKUP.

Årsmøtet 2015 valgte disse til SKUP sitt råd:

Leder Trond Idås (NJ), Gjenvalg 1. år

Nestleder Grethe Gynnild Johnsen (NRK), Gjenvalg 1. år

Øvrige medlemmer

Eirik Veum (NRK), ny for to år

Une Bratberg (Vårt Land), gjenvalg for to år

Harald Stanghelle (Aftenposten), gjenvalg for to år
Helje Solberg (VG), gjenvalg for to år

Gjenstår ett år:

Arne Jensen (Norsk Redaktørforening)
Frode Rekve (Institutt for Journalistikk)
Ståle Hansen (NRK)

Vara: Ingvild Rugland (Bergens Tidende), valgt for to år
Vara: Eva Grinde (Dagens Næringsliv), Gjenstår ett år

Eirik Veum trådte ut av SKUPs Råd da han ble supplert til styret

Rådet har ikke hatt egne møter i årsmøteperioden. Styret har heller ikke forelagt rådet saker til behandling.

Kontrollkomiteen

Årsmøtet valgte disse til kontrollkomiteen:

Leder: Heidi Molstad Andresen (Dagbladet), Gjenvalg 1. år
Christina Pletten (Bergens Tidende), Ny for ett år
Audun Solberg (VG), Ny for to år

Kontrollkomiteen har løpende fått oversendt styrets dokumenter og referater etter at disse er behandlet av styret.

Valgkomiteen

Valgkomiteens oppgave er å rekruttere nye medlemmer til styret, råd og kontrollkomité, samt å informere nye medlemmer og deres arbeidsgivere om hva vervet innebærer av tid og penger. Årsmøtet 2015 valgte:

Leder Gøril Engesvik (Trønder-Avisa), Valgt for 1. år
Berit Nyman (Fagpressen), valgt for to år
Merete Crowo (VG), gjenstår ett år.

SKUP- juryen

SKUP-juryen har til oppgave å bedømme de innmeldte kandidatene til SKUP-prisen. Juryen blir utpekt av styret. SKUP-juryen 2015 har bestått av leder Bernt Olufsen (VG), Guri Hjeltnes (Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter), Vibeke Haug (NRK), Tove Knutsen (Bergens Tidende), Bjørn Sæbø (Rogalands Avis), Kristin Monstad Lund (Drammens Tidende), Trond Sundnes (Dagens Næringsliv)

Kristin Monstad trakk seg fra juryen i januar 2016. Styret valgte Linn Kongsli

Hillestad (Dagbladet) som nytt jurymedlem. Kongsli Hillestad trådte umiddelbart inn i juryen.

Styret er svært takknemlige for den omfattende og tidkrevende jobben juryen har lagt ned i vurderingen av de 49 prosjektene som ble meldt inn i kampen om SKUP-prisen 2015.

Sekretariatet

Jens Egil Heftøy er ansatt i fast stilling som sekretariatsleder. Sekretariatets oppgaver består i saksforberedelser for styret, referatføring, koordinering av styrets arbeid, regnskapsføring og daglig drift av stiftelsens virke.

SKUP leier kontor til sekretariatsleder av Norsk Journalistlag.

Det er styret ved styreleder som er sekretariatsleders arbeidsgiver. Styreleder og sekretariatsleder har hatt jevnlige møter og utstrakt kontakt på telefon og epost.

SKUP 2015

524 personer deltok på konferansen i 2015. Av disse var 456 betalende deltakere, mens de øvrige var foredragsholdere, inviterte gjester og stab. Fjorårets konferanse hadde 13 utenlandske foredragsholdere.

Konferansen var preget av et betydelig sikkerhetsopplegg. Dette skjedde på initiativ fra lokalt og nasjonalt politi i forbindelse med den generelle trusselsituasjonen. Til tross for et stort politioppbud og gjerde rundt hotellet ble konferansen lite preget av sikkerhetsopplegget.

SKUP skal handle om journalistisk og undersøkende metode. Styret har derfor tilrettelagt et praktisk program, med færre debatter. Kurs og opplæring i bruk av digitale verktøy blir stadig viktigere for SKUP. Foruten datakurs er «Slik Gjorde Vi Det» den delen av SKUP-konferansen med det største tilbudet. I alt 16 seminarer er avsatt for å vise frem gravejournalistikken i små og store redaksjoner fra hele landet.

Konferansen i 2015 hadde ellers temaer om intervjueteknikk, internasjonale graveprosjekter, digital sikkerhet, forbrukerjournalistikk og bruk av arkiver og søketjenester.

SKUP har fortsatt det gode samarbeidet med Institutt for Journalistikk om «Frie Medier». Disse seminarene er nå en helintegreert del av SKUP-konferansen.

«Late Night Show» er en viktig stolpe i SKUP-programmet, som det knytter seg store forventninger til. Fjorårets Late Night ble innledet av statsminister Erna

Solberg. Størst oppmerksomhet fikk trolig tegneren Bernhard Holtrop fra Charlie Hebdo.

Verdien av Late Night Show er stor. Et gjennomarbeidet og overraskende fredagsshow setter en standard og en ramme for resten av konferansen. Tilbakemeldingene på showet var også svært gode.

SKUP har videreført det gode samarbeidet med tekniker Alexander Ziegler og hans stab. Konferansen avvikles med høy teknisk kvalitet. SKUP vil rette en stor takk til Erlend Våge og Geir Pettersen fra henholdsvis TV 2 og NRK for den viktige regihjelpen de bistår med i forbindelse med avvikling av kveldsprogrammene.

Markus Gaupås Johansen og Sturle Vik Pedersen var toastmastere under prismiddagen. Deres mediesatire fungerer svært godt i en SKUP-ramme, noe som også ble påpekt av flere av de internasjonale gjestene.

Internasjonal Reporters pris for fremragende utenriksjournalistikk ble utdelt under festmiddagen lørdag.

Styret besluttet å videreføre ordningen med DJ i baren på fredag og lørdag, i stedet for liveband.

Tilbakemeldingene fra deltakerne viser at SKUP-konferansen opprettholder en svært høy standard. 97,5 prosent av respondentene i evalueringen gir konferansen karakteren fire eller høyere. I 2014 var tallet 98.5. Andelen som gir konferansen fem eller seks falt fra 77,6 til 69,8. Dert må likevel sies å være svært godt.

SKUP-prisen

SKUP-prisen 2014 gikk til Dagbladets Kristoffer Egeberg for avsløringen av «Nigeria-båtene».

SKUP-diplom

Diplomene for 2014 gikk til Dagens Næringsliv for «Lånehaiene», VG for «Ulykkesrapportene», NRK Brennpunkt for «Kvalitetssikring etter alle statens regler», Aftenposten for «Mobilovervåkingen» og Bergens Tidende for «Asylbarna».

«Siste SKUP»

Konferanseavisen «Siste SKUP» er et produkt det legges mye tid og krefter bak. Avisen er en viktig del av opplevelsen av konferansen. Jan Gunnar Furuly var ansvarlig redaktør. Redaktør David Bach og designer Alexander Prestmo ledet redaksjonen av journaliststudenter. Redaksjonen deltok som medarbeidere på

konferansen og bidro til å fylle SKUPs nettsider med løpende rapportering fra konferansen.

SKUP vil rette en stor takk til Tønsbergs Blad som finansierte trykkingen av avisen.

Global Investigative Journalism Conference 2015

SKUP var vertskap for den niende Global Investigative Journalism Conference høsten 2015. Konferansen ble avholdt på Radisson Blu Lillehammer Hotel fra 8. til 11. oktober.

Konferansen samlet 916 deltakere fra 121 nasjoner. Dette gjorde GIJC 2015 til tidenes største globale samling for undersøkende journalister. Programmet besto av mer enn 160 programpunkter.

Tilbakemeldingene på konferansen har vært overveldende. Mer enn 95 prosent av deltakerne sier de ønsker å delta på kommende globale konferanser.

Forberedelsene til konferansen startet i 2013 og har i hovedsak vært drevet av en liten gjeng. Styreleder Jan Gunnar Furuly ble frikjøpt i til sammen fire måneder i forbindelse med konferanseplanlegging og gjennomføring. SKUP-styret vil rette en stor takk til Aftenposten for fleksibiliteten som er utvist både i forbindelse med frikjøpet og i periodene der Furuly var i full stilling i redaksjonen, samtidig med arbeidet med konferansen.

SKUP vil også trekke frem John Bones og VG. Uten enorm arbeidsinnsats fra Bones og stor fleksibilitet og forståelse fra VGs ledelse ville det vært umulig å gjennomføre et så stort arrangement. Bones har i store perioder arbeidet tilnærmet heltid med GIJC.

Maren Sæbø fortjener også en stor takk for sin arbeidsinnsats i forbindelse med programarbeid og produksjon av konferansemagasinet.

Global Investigative Journalism Conference ble muliggjort med økonomisk støtte fra Utenriksdepartementet, Fritt Ord, Norsk Journalistlag, Unesco og Global Investigative Journalism Network. SKUP skylder støttespillerne en stor takk for bidraget til å lage tidenes konferanse.

Driftsresultatet for GIJC 2015 viser et overskudd på 190.336,-

SKUP og IJs graveskole

Graveskolen ble som vanlig gjennomført i samarbeid med Institutt for Journalistikk. Ståle de Lange Kofoed og Ola Haram sto for gjennomføringen og drift av skolen. 22 journalister deltok på graveskolen. Det er en markant nedgang fra tidligere år. Det er vanskelig å si noe om årsaken til nedgangen, men både SKUP-styret og IJ tar høyde for at deltakerantallet ikke vil øke mye i tiden fremover. Årets Graveskole er tilrettelagt med tanke på et lavere deltakerantall.

Bli med SKUP og STUP til NICAR

SKUP har siden 2014 arrangert reiser til den amerikanske datakonferansen NICAR, med støtte fra Studiepermisjonsordningen.

Fjorårets konferanse ble arrangert i Atlanta fra 2. til 8. mars 2015. Fra SKUP reiste John Bones som kursleder. Gjennom konferansen ble det arrangert lunsjmøter med blant annet ledelsen i SKUPs amerikanske søsterorganisasjon IRE, Center for Public Integrity og New York Times.

Konferansen i 2016 ble avholdt i Denver fra 6. til 13. mars. Årets kurs gjorde et kort stopp i New York, der deltakerne besøkte New York Times og Wall Street Journal, også denne gang med John Bones som kursleder. Kursreisene er svært populære og får meget gode tilbakemeldinger.

SKUP vil arrangere en tilsvarende tur til IRE-konferansen i New Orleans i juni. Sekretariatsleder Jens Egil Heftøy er reise- og kursleder. Kurset vil bli annonsert i løpet av SKUP-konferansen.

Media, markedsføring og samarbeid

Markedsføring

Etter nedleggelsen av Journalistens papirutgave har SKUP mistet en arena for markedsføring. I 2015 og 2016 har sekretariatet benyttet sosiale medier og direktemarkedsføring. Dette ser ut til å ha hatt en positiv effekt

I skrivende stund har stiftelsens side på Facebook passert 3300 «Likes». Det er en vekst på ti prosent det siste året.

Utvalgsarbeid

Styret nedsatte i 2015 en programkomité som arbeidet frem mot GIJC 2015. Komiteen ble av styreleder Jan Gunnar Furuly og hadde følgende medlemmer: Jens Egil Heftøy (Sekretariatet)

John Bones (VG/SKUP-styret)
Maren Sæbø (Verdensmagasinet X/SKUP-styret)
Ola Haram (TV 2/SKUP-styret)
Yohan Shanmugaratnam (Klassekampen/SKUP-styret)
Trond Idås (NJ/SKUPs Råd)
Christine Engh (Aftenposten)
Tarjei Leer-Salvesen (frilans)

GIJC er omtalt i eget avsnitt.

Regionale konferanser

SKUP-styret var representert på Hellkonferansen, Gull & Gråstein og Svarte Natta.

Nordisk representasjon

Den svenske Gräv-konferansen ble avholdt samme helg som SKUP i 2015. Derfor deltok ingen fra SKUP der. Sekretariatsleder har vært i kontakt med den svenske organisasjonen for å unngå konferansekollisjoner i fremtiden.

Styremedlem Ola Haram deltok på den danske FUJ-konferansen i november 2015. Reisen var betalt av arbeidsgiver.

Internasjonal representasjon

Styreleder, økonomileder og sekretariatsleder deltok på International Journalism Festival i Perugia, Italia i april.

Styreleder, Sekretariatsleder, styremedlem John Bones og Espen Sandli deltok på Dataharvest i Brussel i mai. SKUP dekket kostnadene for styreleder og sekretariatsleder.

Styreleder og sekretariatsleder deltok på IRE-konferansen i Philadelphia i juni. Styreleder deltok på IRE-konferansen. Sekretariatsleder deltok på CIJ Summer School i London i august og ARIJ-konferansen i Amman i november. Styreleder deltok på «Power Reporting» i Johannesburg i november.

Reisene for sekretariatsleder og styreleder er dekket av SKUP og inngår som en del av GIJC-regnskapet.

Økonomi

SKUPs regnskap viser et samlet overskudd på 187.481 for regnskapsåret 2015. Det er en markant forbedring fra 2014 og skyldes i hovedsak Global Investigative Journalism Conference.

Inntekter

De totale inntektene i 2015 var kroner 8.218.188,44.

Inntektene fra deltakeravgifter på SKUP-konferansen endte på 1.201.185. Det er 25.000 over budsjett.

Inntektene fra deltakeravgifter på GIJC var 1.628.599,-. Det er nesten dobbelt så mye som budsjettet.

Utgifter

De totale utgiftene var på kroner 8.064.020.

Den største enkeltposten på regnskapet for 2015 er utgifter til reisestipend for deltakere på GIJC. Dette er midler gitt av Utenriksdepartementet.

Personalkostnadene for 2015 utgjør kroner 834.461,-. Dette er en økning på 273.238,- fra 2014 og skyldes frikjøp av styreleder i forbindelse med GIJC

Sekretariatsleder har en årslønn på 472.264 kroner. I tillegg kommer kostnader til obligatorisk tjenestepensjon på 17.065 kroner andre kostnader på 4.600. Styret har besluttet en lønnsøkning på sju prosent for 2016 og en videre intensjon om opptrapping mot gjennomsnittlig bransjelønn i løpet av to år.

Egenkapital

Ved inngangen til 2016 var egenkapitalen på 903.592 mot kroner 716.111 ved forrige årsskifte. Egenkapitalen er dermed noe styrket gjennom året, som følge av et godt resultat. Det tilligger styret å utøve budsjett disiplin og foreta valg som ikke svekker egenkapitalen. Egenkapitalsituasjonen er i dag på et akseptabelt nivå og gjør stiftelsen rustet til å gjennomføre minst en konferanse med lavt deltakerantall, slik årsmøtet tidligere har signalisert at egenkapitalen bør kunne håndtere.

Deltakeravgift

Deltakeravgiften i 2015 var satt til 2.800 kroner. Styret har vedtatt en økning på 100 kroner for 2016. SKUP har en klar målsetting om å holde deltakeravgiften så lav som mulig, slik at flest mulig kan delta. Samtidig er det viktig at deltakeravgiften utvikles i tråd med kostnadsøkningene. Tilsvarende konferanser har høyere deltakeravgifter enn SKUP.

Støttespillere

SKUP sine viktigste økonomiske bidragsytere er Norsk Journalistlag, Norsk Redaktørforening og Stiftelsen Fritt Ord. Uten den mangeårige støtten fra disse ville konferansen vært umulig å gjennomføre.

SKUP viderefører samarbeidet med Schibsted om studentstipender.. I alt er det satt av 50.000 kroner, som vil dekke ti stipender.

SKUP er helt avhengig av det store engasjementet og dugnadsarbeidet knyttet til SKUP. Det er avgjørende at redaksjonene også i fremtiden sender sine medarbeidere på konferansen, og at styremedlemmer får rom til å jobbe med konferansen. Stiftelsen er avhengig av å kompensere økte faste utgifter med økte inntekter.

Regnskapet legges frem under forutsetning om videre drift.

«Stiftelsens formål er å inspirere til undersøkende journalistikk. I henhold til SKUPs vedtekter gjøres dette ved å:

- *Sørge for at det minst en gang i året holdes et landsomfattende seminar om undersøkende journalistikk*
- *Bidra til at det beste undersøkende journalist-prosjektet hvert år blir premiert*
- *Fremme samarbeid mellom journalister i Norge og internasjonal».*

Oslo, 15. mars 2016

Styret i Stiftelsen for en Kritisk og Undersøkende Presse (SKUP)

Jan Gunnar Furuly
(Styreleder)

Maren Sæbø
(Styremedlem)

John Bones
(Nestleder)

Marianne Tønset
(Styremedlem)

Eirik Veum
(Styremedlem)

Jan-Morten Bjørnbakk
(Styremedlem)

Camilla Bjørn
(Styremedlem)

Ola Haram
(Styremedlem)

Jens Christian Nørve
(Styremedlem)

Ina Gundersen
(Styremedlem)

Yohan Shanmugaratnam
(Styremedlem)

Espen Sandli
(Styremedlem)

Fredrik Solvang
(Styremedlem)

Anne Gjerde
(Styremedlem)

Silje Sjursen Skiphamn
(Styremedlem)